

برای مطالعه ی خواص جمله های مثلث کافی هست از تعریف استفاده کنیم

$$\binom{n}{k}$$

$$\binom{n}{k} = \frac{n!}{k!(n-k)!}, \quad (1.3)$$

$$\binom{n+1}{k} = \binom{n}{k-1} + \binom{n}{k}, \quad (2.3)$$

$$(a+b)^n = \binom{n}{0}a^n + \binom{n}{1}a^{n-1}b + \dots + \binom{n}{n}b^n. \quad (3.3)$$

دنباله های ویژه در داخل مثلث پاسکال:

دنباله توان ۲: دنباله توان ۲ به صورت زیر می باشد.

$$2^0 = 1, 2^1 = 2, 2^2 = 4, 2^3 = 8, 2^4 = 16, \dots$$

الگوی جالبی در داخل مثلث پاسکال برای محاسبه توان ۲ وجود دارد:

$$\begin{aligned}
 2^0 &= 1 \\
 2^1 &= 1 + 1 = 2 \\
 2^2 &= 1 + 2 + 1 = 4 \\
 2^3 &= 1 + 3 + 3 + 1 = 8 \\
 2^4 &= 1 + 4 + 6 + 4 + 1 = 16 \\
 &\vdots
 \end{aligned}$$

جمع عناصر هر سطر به ترتیب توان ۲ ایجاد میکنند

با توجه به رابطه $(3,3)$ اگر

$$2^n = \binom{n}{0} + \binom{n}{1} + \dots + \binom{n}{n} \quad (n \geq 0)$$

اگر $a=1$ و $b=-1$ به رابطه ی زیر میرسیم

$$0^n = \binom{n}{0} - \binom{n}{1} + \dots + (-1)^n \binom{n}{n} \quad (n \geq 0)$$

در رابطه اخیر اگر $n=0$ قرارداد $0^0=1$

با مشتق گیری از طرفین از طرفین رابطه ی $(3,3)$ برای $a=x$ و $b=1$ داریم

$$n(1+x)^{n-1} = \binom{n}{1} + 2\binom{n}{2}x + \dots + r\binom{n}{r}x^{r-1} + \dots + nx^{n-1}$$

حال اگر $x=1$ یا $x=-1$ باشد

$$\sum_{r=0}^n r \binom{n}{r} = n 2^{n-1},$$
$$\sum_{r=0}^n (-1)^{r-1} r \binom{n}{r} = 0.$$

با مشتق گرفتن از مراتب بالاتر از رابطه ی $(4,3)$ به روابط دیگری دست می یابیم با تعویض عمل مشتق گیری با روابط دیگری به دست می آید.

-دنباله ی توان های عدد ۱۱:

$$11^0 = 1, 11^1 = 11, 11^2 = 121, 11^3 = 1331, 11^4 = 14641, \dots$$

در حالت کلی اگر جمله های سطر n ام مثلث را از راست به چپ از دیدگاه تعداد یکان دهگان ... نگاه کنیم و بدین طریق عدد N_n را

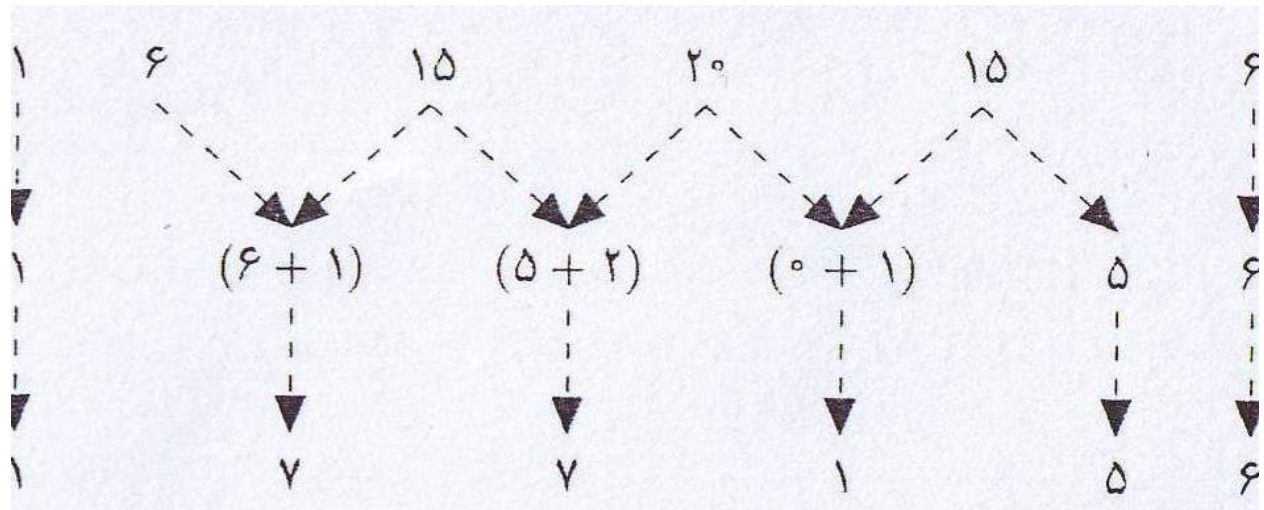
$$11^{n-1} = (1 + 10)^{n-1}$$

بسازیم طبق اتحاد دو جمله ای خیام عدد N_n توانی از ۱۱ است.

مثلا:

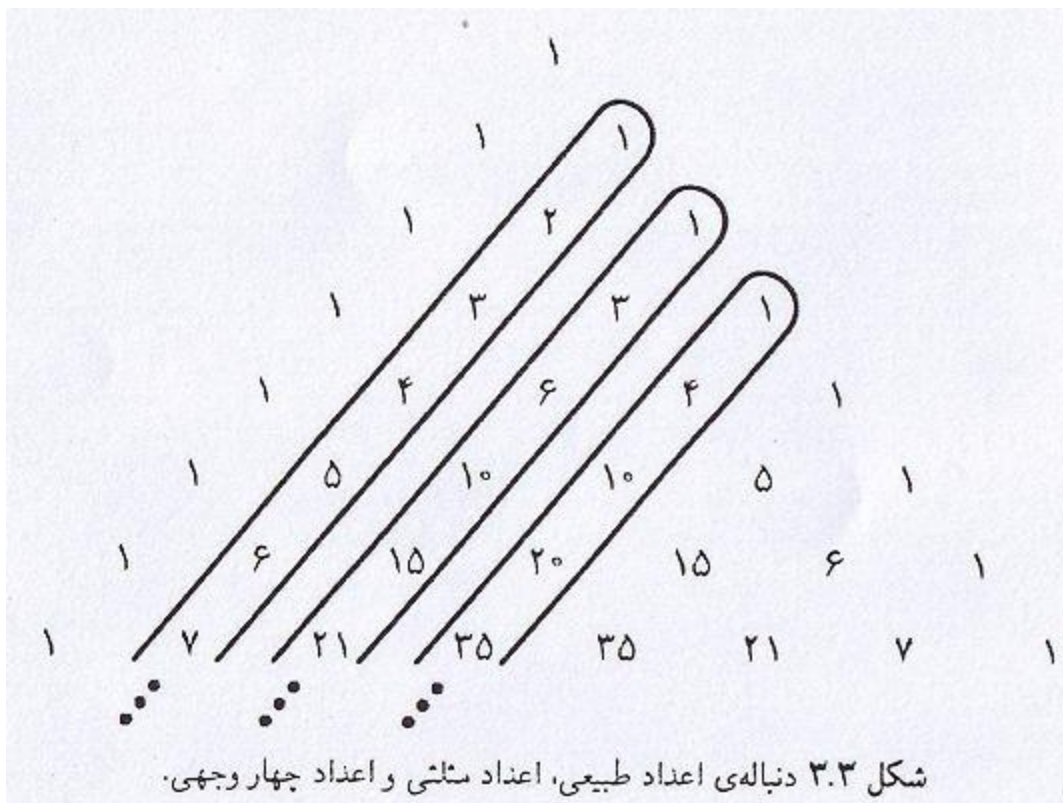
$$\begin{aligned} 11^6 &= 1 \times 10^6 + 6 \times 10^5 + 15 \times 10^4 + 20 \times 10^3 + 15 \times 10^2 + 6 \\ &= 1000000 + 600000 + 150000 + 20000 + 1500 + 6 + 1 \\ &= 1771561 \end{aligned}$$

در مورد سطر ۱۷ دقت کنید. الگوی زیر رعایت شده.

-- دنباله اعداد مصور :

در مثلث پاسکال قطر از اعداد طبیعی قطر ۲ از اعداد مثلثی و قطر ۳ از اعداد ۴ وجهی تشکیل شده اند.

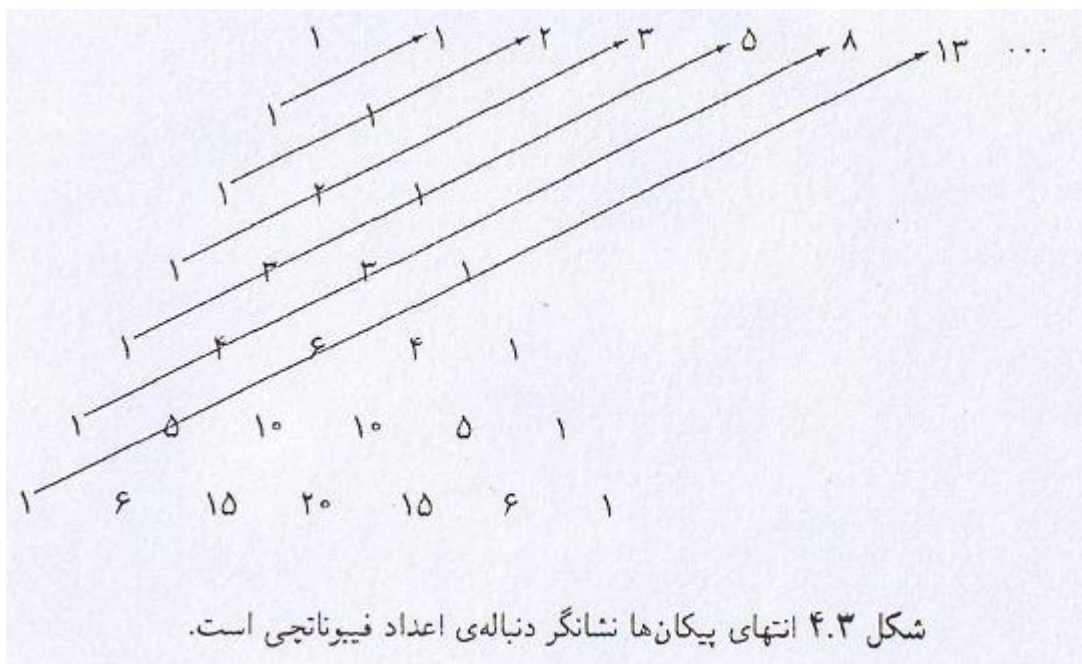

با نگاه به قطرهای مثلث ملاحظه می شود که هر عدد مثلثی مجموع چند عدد طبیعی و هر عدد ۴ وجهی مجموع چند عدد مثلثی است. به طور کلی می توان گفت که قطر k ام از اعداد مصور k بعدی تشکیل شده اند که به صورت $C(n, k)$ می باشد. در ضمن داریم:

$$\binom{n}{k} = \binom{n-1}{k-1} + \binom{n-2}{k-1} + \dots + \binom{k-1}{k-1}$$

--دنباله فیبوناچی:

اگر قطرها را با شیب بیشتر انتخاب کنیم، داریم:

مجموعه اعداد روی قطر ها دنباله ی :

... و ۱۳ و ۸ و ۵ و ۳ و ۱

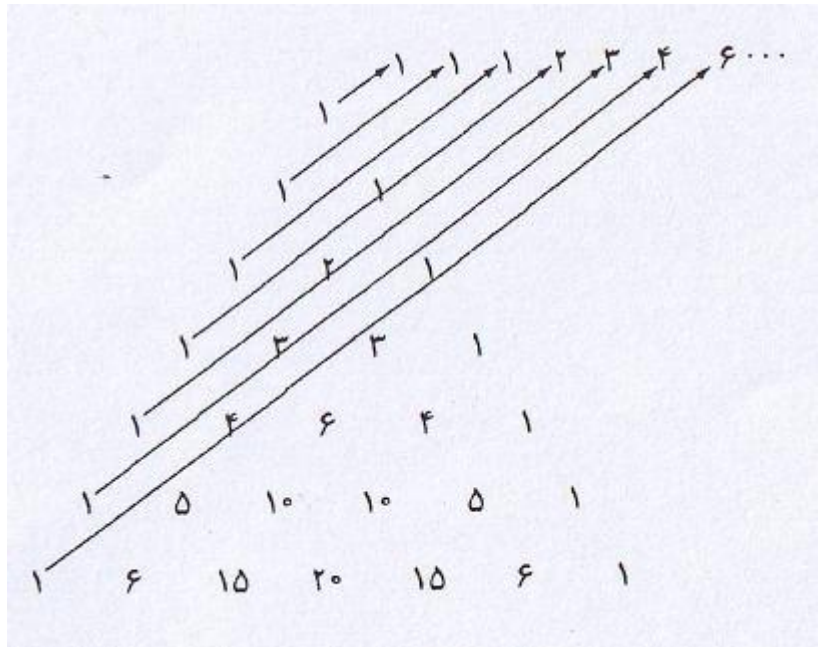
تشکیل می دهد. در این دنباله جمله اول و دوم ۱ است بقیه جملات جمع دو جمله قبلی اش می شوند

$$F_1 = F_2 = 1$$

$$F_{n+2} = F_{n+1} + F_n$$

اثبات این خاصیت به وسیله مثلث به راحتی قابل مشاهده است.

اگر شیب قطر های فیبوناچی را بیشتر کنیم، به تعمیمی از این دنباله دست خواهیم یافت

اگر ان را با G_n نمایش دهیم داریم $G_1=G_2=G_3=1$

$$G_{n+2}=G_{n+1}+G_{n-1}$$

تعمیم های مختلف از دنباله فیبوناچی داریم.

---دنباله $c(2n,n)$:

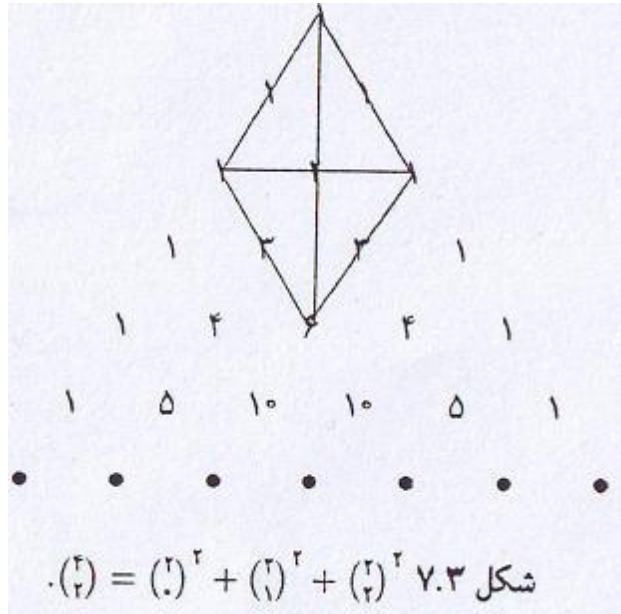
دنباله واقع بر عمود منصف مثلث را به صورت زیر در نظر می گیریم... و ۲۵۲ و ۷۰ و ۲۰ و ۶ و ۲ و ۱

$$\begin{aligned} 1 &= 1^2 \\ 2 &= 1^2 + 1^2 \\ 6 &= 1^2 + 2^2 + 1^2 \\ 20 &= 1^2 + 3^2 + 3^2 + 1^2 \\ 70 &= 1^2 + 4^2 + 6^2 + 4^2 + 1^2 \\ &\dots \end{aligned}$$

تعمیم دنباله بالا به صورت زیر است

$$\binom{2n}{n} = \binom{n}{0}^2 + \binom{n}{1}^2 + \dots + \binom{n}{n}^2 \quad (n \geq 0)$$

به عبارت دیگر مجموع مربعات جمله های سطر n ام برابر است با رأس تحتانی یک لوزی که این لوزی که این سطر یکی از قطرهای آن می باشد.

--ویژگی هندسی فانگ:

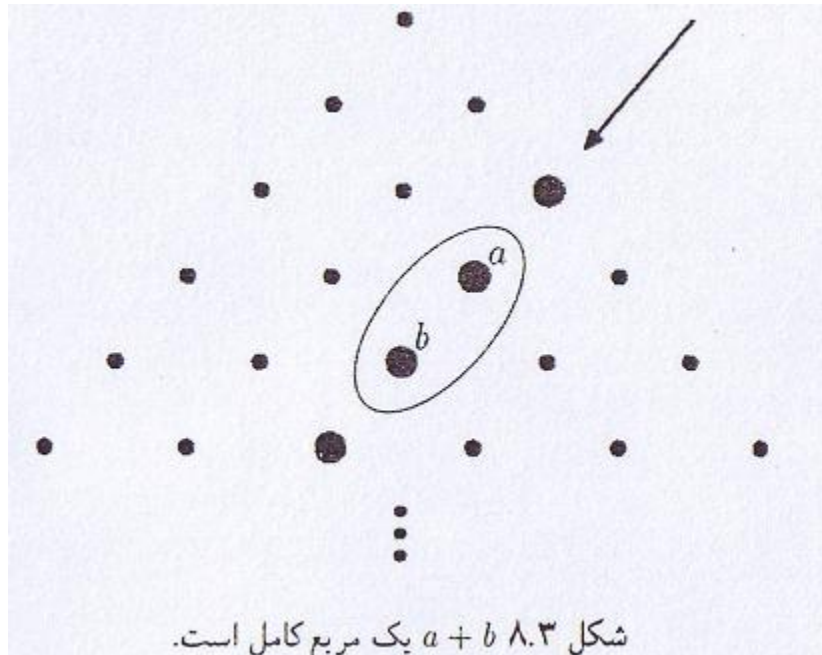
ایا دو عدد در مثلث پاسکال می توان یافت که مجموع یا تفاضلشان مربع کامل باشد؟

عناصر واقع در قطر ۳، اعداد مثلثی هستند و نیز مجموع ۲ عدد مثلثی متوالی یک مربع کامل است. اگر T_n نشان دهنده n امین عدد

$$T_n + T_{n+1} = n^2$$

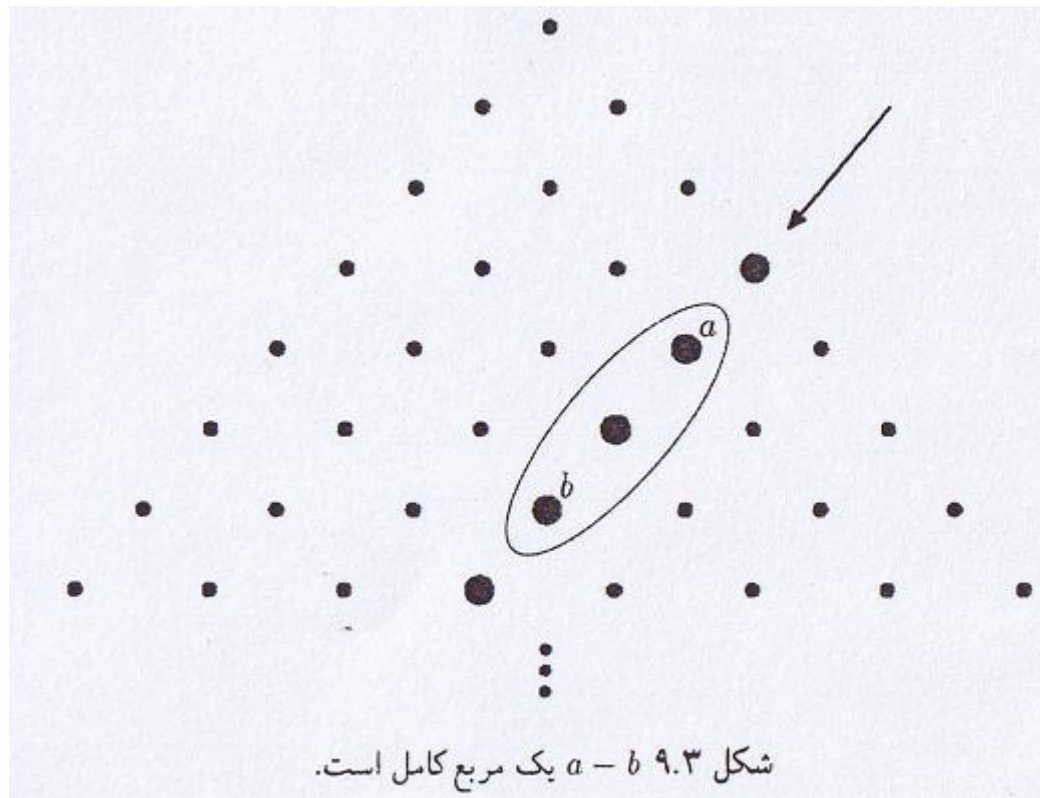
مثلثی باشد. داریم:

واین نتیجه می دهد.

برای تفریق داریم

$$\binom{n+2}{2} - \binom{n}{2} = n^2.$$

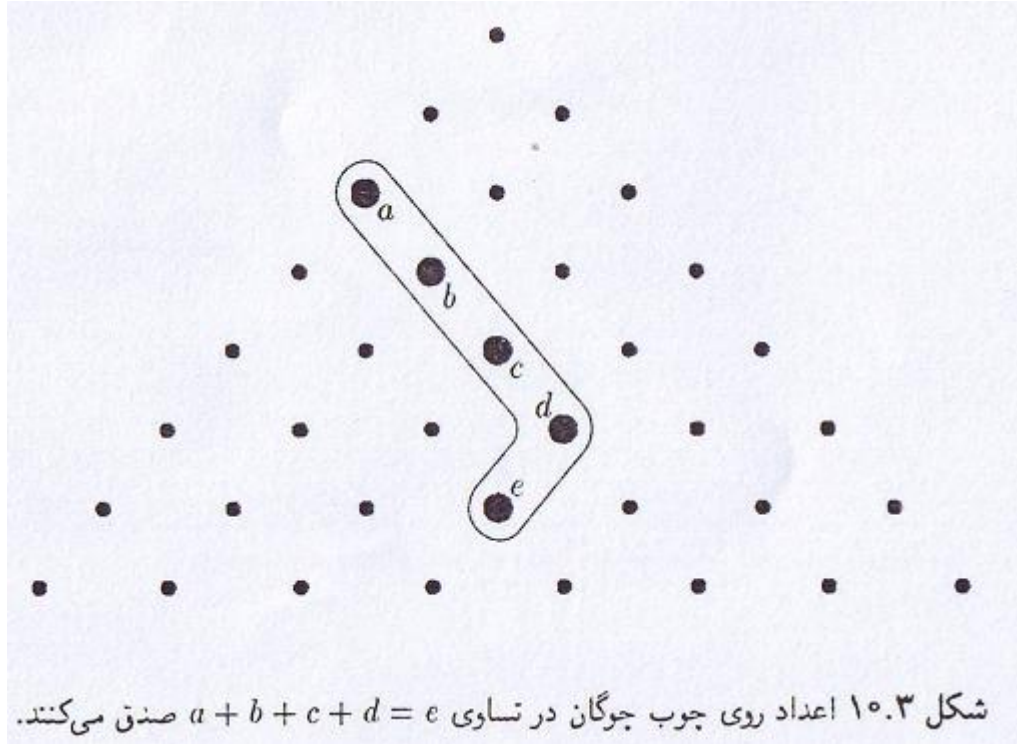

--ویژگی چوب چوگان: تساوی زیر را در نظر بگیرید.

$$\binom{n}{0} + \binom{n+1}{1} + \binom{n+2}{2} + \binom{n+3}{3} = \binom{n+4}{4} \quad (n \geq 0)$$

اگر هر کدام از عناصر دو طرف تساوی را به صورت نقاط هندسی در نظر بگیرید

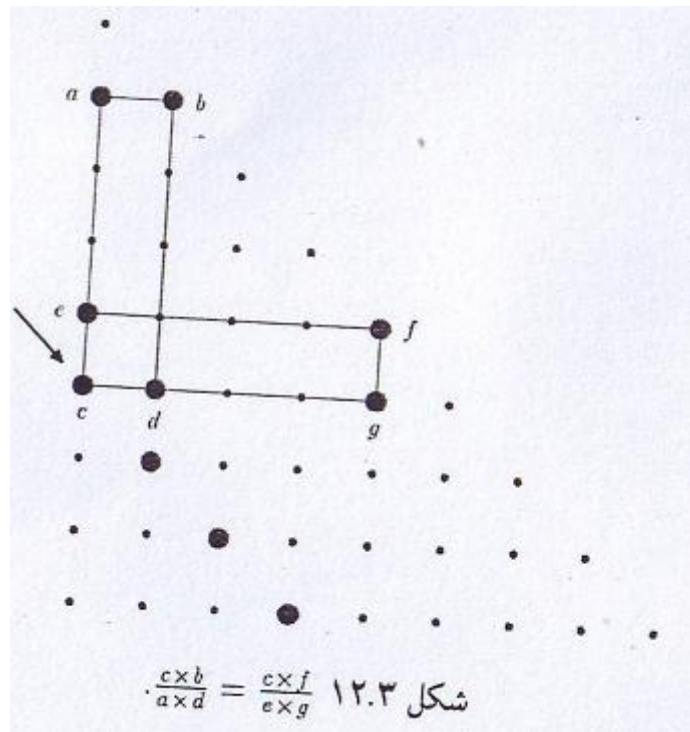
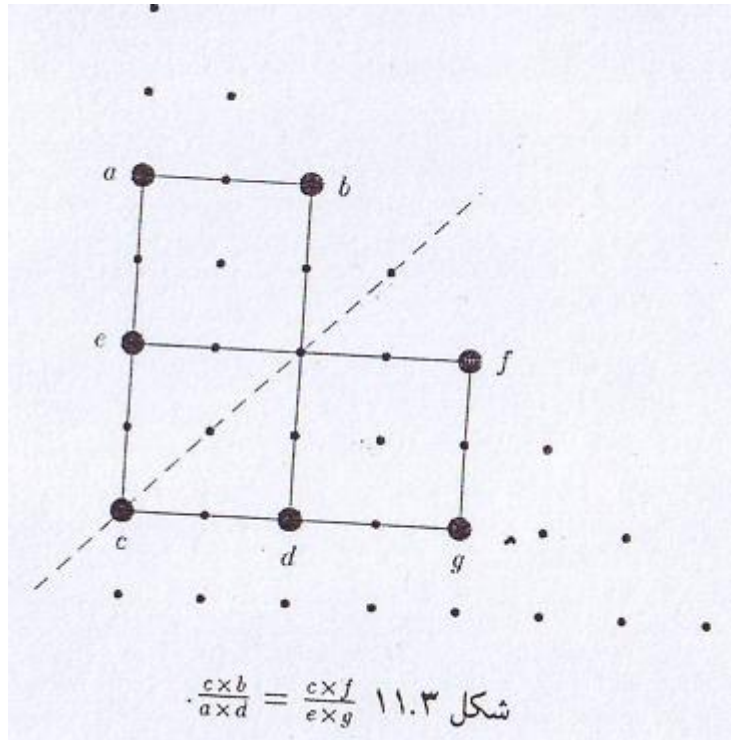

اگر طول چوب چوگان را k در نظر بگیریم (رابطه بالا را تعمیم دهید)

$$\binom{n}{0} + \binom{n+1}{1} + \dots + \binom{n+k}{k} = \binom{n+k+1}{k+1} \quad (n, k \geq 0).$$

--ضرب صلیبی: در اینجا مستطیل هایی را به صورت قائم الزاویه و افقی در داخل مثلث خیام در نظر می گیریم. رئوس این مستطیل ها که بر روی درایه های این مثلث واقع شده اند در اینجا رابطه ای بر حسب درایه های واقع بر رئوس این مستطیل به دست می آوریم.

نکته جالب این است که با لغزاندن مستطیل به نحوی که نقطه ی C در طول قطر (در امتداد پیکان) جا به جا شود همواره نسبت $(c*b)/(a*d)$ یک مقدار ثابت خواهد بود

--ستاره داوود:

در خاصیت ضرب صلیبی اگر به جای مستطیل ها یک ستاره به صورت زیر در نظر بگیریم به قسمتی که رئوس آن بر درایه های مثلث خیام قرار گیرند، به تساوی زیر میرسیم.

$$\binom{n-2}{r+1} \binom{n-1}{r} \binom{n}{r+2} = \binom{n-2}{r} \binom{n}{r+1} \binom{n-1}{r+2},$$

در مرکز این ستاره عنصر $\binom{n-1}{r+1}$ قرار دارد.

